

Caproni 310

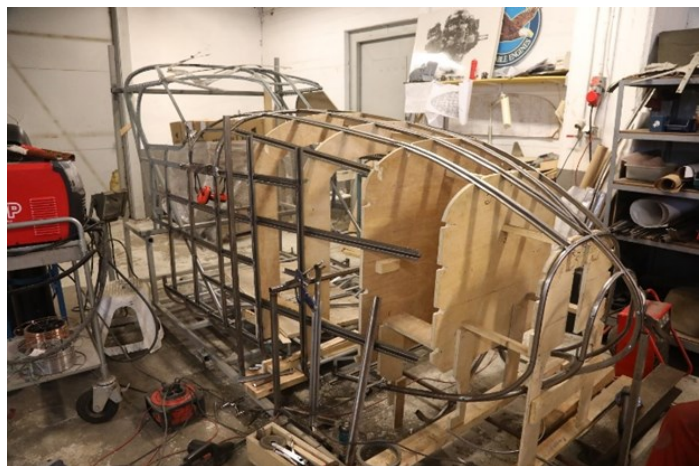
I nr.2 2022 skrev jeg at vi hadde tatt en beslutning om hvordan vi skulle organisere prosjektene som skal inn i verkstedet. Et sentralt punkt er at vi vil gjøre nesepartiet på Caproni 310 så ferdig at det kan flyttes bort for en periode for å gi plass til senterseksjonen til He 115 når den kommer ut av tanken, noe som vil måtte gjøres før arbeidet med nybygget kommer i gang.

Harald Egge og Siegfried Hernes påtok seg jobben med å gjøre så mye arbeid som mulig på nesepartiet før det må flyttes ut, og i alle fall så mye at det blir så sterkt at det kan flyttes uten å miste formen.

De to startet opp kort tid etter at vedtaket var fattet på et møte i slutten av januar mellom dem som jobber aktivt i verkstedet.

Midt i februar begynner en å kunne se hvordan det skal se ut.

Ved månedsskiftet kunne en se store fremskritt.

Allerede 22. mars var rammeverket på det nærmeste ferdig

Siegfried (over) og Harald i arbeid.

Her har Harald og Siegfried plassert seg inne det som blir cockpiten på flyet.

Jeg har nå sittet i styret Venneforeningen i rundt 12 år, og selv om jeg ikke aktivt har jobbet i verkstedet, har jeg fulgt godt med på det som har foregått. Vanligvis skal en følge godt med for å se utvikling på flyene som er under restaurering fra uke til uke. Dette er første gang jeg kan huske å sett en fremdrift som dette i arbeidet - her kunne en observere utviklingen fra dag til dag. Det har vært imponerende å følge med på.

Brakkene

Planen har hele tiden vært at luftkompressoren skulle flyttes ut i brakkene. Problemet var bare at det ville ikke være mulig å flytte lufttanken ut, da den er for stor til å komme inn døren, og det ville ikke være noe alternativ å sette inn en ny dør i brakkene. Derfor ble løsningen at vi måtte anskaffe en ny tank. Denne er nå kommet på plass, kompressoren er flyttet og er operativ med den nye plasseringen i brakken.

Kompressor og tank installert i et av rommene .

Verkstedet

Det har vært endel diskusjon om hvordan Venneforeningen skal organisere driften av verkstedet. Opp gjennom årene har ulike modeller vært utprøvd, og den siste tiden har verkstedet vært uten formalisert styring. Det er i alle fall ikke noen god løsning. Den store jobben har nå vært å gjøre de nye brakkene operative. Det har tatt litt lengre tid enn vi kanskje kunne ønske, men det er gjort mellom andre oppgaver og sluttresultatet er blitt bra. Det er utført av Roar Ingebretsen og Siegfried Hernes, med hjelp fra Harald Egge. Nå er det enighet om at denne løsningen skal formaliseres. Siegfried og Roar skal nå sammen ha rollen som verkstedledelse. Det er ikke intensjonen at de to skal styre restaureringsprosjektene, det er det fortsatt prosjektledernes ansvar. De to skal legge forholdene til rette slik at prosjektene har det de trenger og kan jobbe uhindret med sitt. Arbeidsdelingen vil være slik at Siegfried, som er i verkstedet bortimot daglig, fanger opp behov og uregelmessigheter, og Roar skaffer til veie det som trengs av verktøy og materialer. De vil også organisere nødvendig rydding og rengjøring.

Roar og Siegfried.

Årsmøte

Årsmøte ble avholdt 17. mars i Mimrehallen. Som mange har observert etter at pandemien er på retur, er at fremmøtet på arrangementer er lavt, så at det bare stilte 20 medlemmer på årsmøtet er ikke overraskende.

Fra årsmøtet.

Det ble et rolig årsmøte som Rasmus Svihus loset oss gjennom med sikker hånd. Regnskapet, budsjettet og årsmeldingen ble godkjent uten merknader.

Valgene til styrene ble gjennomført ved akklamasjon, i henhold til valgkomitéens innstilling. Det forelå ikke en komplett innstilling fra valgkomitéen, så det måtte benkeforslag til for å få valgt en valgkomité.

Styret i Venneforeningen er uendret, med følgende sammensetning:

Egil Endresen	Styreleder
Johan P. Petersen	Sekretær
Terje Kristiansen	Kasserer

Styret i Stiftelsen:

Egil Endresen	Styreleder
Terje Skretting	Nestleder
Einar Frafjord	Styremedlem
Roar Ingebretsen	Kasserer
Stein Rosengren	Styremedlem
Rolf Lund	Styremedlem (oppnevnt av Luftforsvaret)
Per Øhman	Styremedlem (oppnevnt av Sola Kommune)

Valgkomite

Siegfried Hernes
Roar Henriksen
Ole Johan Berg

Nytt styremedlem

På årsmøte ble Einar Frafjord valgt inn i styret i Stiftelsen som erstatning for Roar Henriksen, som ikke ønsket gjenvalg.

Einar er utdannet maskiningeniør, og jobbet i yngre år i Braathens SAFE i forskjellige avdelinger og stillinger innen så ulike områder som vedlikehold, elektro og catering. Det er nok derfra interessen for fly kommer. Etter Braathens-tiden kom han inn i databransjen og jobber i dag fortsatt med data.

Han har vært medlem av Venneforeningen en tid, og interessen for å delta i arbeidet i museet ble vekket av ankomsten av DC-6B. Han vil gjerne delta i arbeidet med den, men foreløpig er han engasjert på Stangeland og deltar i arbeidet som pågår der, og ifølge ham selv trives han godt med det.

Einar er gift, har tre barn, og bor på Sola.

Vi ser frem til å få ham inn i styret, og det vil være nyttig å få inn en dataekspert her. Kompetansen på det området er ikke spesielt høy i dagens styre.

Einar.

Æresmedlem

Det ble utnevnt et nytt æresmedlem under årsmøtet, Johan P. Petersen, kjent blant alle i museet som Joppe.

Joppe har vært med i Venneforeningen i mange år, og de siste 10 årene har han vært leder for biblioteket. I hans tid har han stått i spissen for først en oppgradering av lokalene, inkludert isolering og oppussing av biblioteket, og noen av de øvrige rommene i 720. Etter at biblioteket ble pusset opp, har han gjort en grundig opprydding og katalogisering av boksamlingen.

Joppe.

Dette medførte at den store mengden dubletter og ikke-relevante bøker ble lagt ut for salg. Joppes store interesse er *Luftwaffe* under krigen, hvor han har lagt ned et stort arbeid i utarbeidelsen av et register over alle tyske flytap under krigen. Det er mange av medlemmene i foreningen som er interessert i flyhistorie, men Joppe er vel den som i fremstår som den fremste ekspert på området. Han har publisert flere artikler innen dette fagfeltet, og også deltatt i arbeidet med boken «Alarmstart», som forteller historien om luftkrigen over Rogaland under 2. verdenskrig.

Dødsfall

Vi har dessverre igjen hatt et dødsfall blant våre æresmedlemmer. Egil Bjelland er gått bort. Egil var aktiv i museet gjennom mange år. Han ble 91 år, og selv om han ikke var aktiv i museet de siste årene, gjorde han en stor innsats for museet gjennom mange år som medlem av historiegruppen, og som leder av biblioteket i en periode. Vi vil savne Egil.

Egil

Hafrsfjorddagen og Wings & Wheels

De to siste årene har pandemien stoppet de to arrangementene. Det har spart oss for mye dugnadsinnsats, men har på den andre siden gått kraftig ut over økonomien. Da pandemien startet, hadde vi fortsatt økonomiske reserver, og selv om vi så for oss at det ville bli endel større utgifter etter at vi hadde sagt ja til å ta imot de nye brakene, mente vi at bildet var rimelig godt. Så kom pandemien som snudde rundt på mange ting. Ved litt omorganisering var det mulig å holde aktiviteten i verkstedet oppe mer eller mindre på samme nivå som tidligere. Det var bra, men det førte også til at kostnadene holdt seg på samme nivå som før, samtidig som store deler av inntektene falt bort. Vi fikk noe kompensasjon fra Kulturdepartementet, men det var langt fra nok til å dekke opp for bortfallet av inntektene. Resultatet ble at vi gikk fra en solid økonomi til nå å ha en svak økonomi.

Det er derfor absolutt nødvendig at vi klarer å gjennomføre de to arrangementene dette året, slik at det gir oss et tilskudd som vil stabilisere økonomien. Det er fastsatt datoer for de to arrangementene:

W&W 22. mai

Hafrsfjorddagen 21. august

Vi håper mange av medlemmene vil hjelpe oss å gjennomføre disse to arrangementene. Vi trenger mange hender for å gjennomføre dem og gjøre dem til vellykkede arrangementer. Vi kommer tilbake med invitasjoner til dugnadsinnsats.

Så merk av disse datoene i kalenderen allerede nå!

Det vil dette året også være to andre arrangementer som vil berøre oss, Det vil bli arrangert Sola Air Show 11. og 12. juni og Rikssamlingsjubileet 18. og 19. juni. Om og i hvilken grad flymuseet vil bli involvert i disse arrangementene er foreløpig uavklart.

Fra en tidligere Hafrsfjorddag. Bildet viser Rutebussforeningen som allerede har gitt tilsagn om å delta på årets HFD.

Besøk

Det er mange grupper som besøker museet selv nå i vinterhalvåret når museet er stengt, det gjelder bare at de besøkende er godt kledd, for det kan bli ganske kaldt i hangaren på denne tiden. Nå hadde vi nylig besøk fra Herdla-museet, som ligger ved den gamle tyske flyplassen på Herdla, helt nord på Askøy ved Bergen. Museet har ikke noen stor flysamling, men de har et meget interessant fly, en Focke-Wulf FW 190, som ble hevet for noen år siden. De hadde ingen mulighet til å restaurere flyet, og det ble derfor kun preservert og utstilt slik det ble funnet.

Focke-Wulf FW 190 på Herdla-museet.

Gruppen som besøkte oss, var spesielt opptatt av He 115, som ble hevet i likhet med deres eget fly og som er under oppbygging, men de var også interessert i andre fly som er funnet i vann og hevet. De var svært interessert i Bf 109, som er den til nå antagelig mest omfattende restaureringsjobben som er gjennomført

Hele gruppen som kom fra Herdla, lederen konservator Gunnar Furre til høyre.

Et annet prosjekt som er interessant for Herdla er Arado Ar 96, som ble hevet fra et vann på Bømlø, og som har vært under restaurering i mange år. Den var stasjonert på Herdla og var på et oppdrag til Sola da den fikk motorstopp over Bømlø, og *Obergefreiter* Fritz Mühlberger måtte nødlande på et vann. Det første målet for restaureringen var å få ferdig flykroppen uten vinger, da det var vanskelig å få plass til flyet med vinger montert i utstillingen.

Modell av Ar 96 med det originale bemalingen og merkingen.

Samtidig var det ønskelig å prioritere Bf 109, og heller utsette de avsluttende arbeidet på Aradoen. Da man startet arbeidet med flyet, kom det for en dag at det tidligere hadde vært malt i et annet fargemønster enn det hadde da det ble hevet. I og med at det ville bli et lengre opphold mellom ferdigstilling av flykroppen og montering av vingene, valgte museet å lakkere flykroppen med fargene og merkingen det hadde som nytt. Planen er at når vingene kommer på plass og flyet blir komplettert, vil det bli malt slik det så ut da det la ut på sin siste tur til Sola.

Modell av Ar 96 slik den så ut da den var stasjonert på Herdla. Disse to modellene av «vår» Ar 96 står på museet på Herdla.

Gunnar Furre og Roar Henriksen studerer neseseksjonen på He 115.

Nye naboer

Vi har fått varsel fra Sola kommune om at de har planer om å benytte den gamle befalsmessen, som i dag eies av kommunen og ikke er i bruk, som mottak for flyktninger fra Ukraina. Kommunen skriver:

Vi er tidlig i prosessen, men ønsker allerede nå at dere skal som naboer er best mulig informert. Vi vet ennå ikke om, og eventuelt når, boenhetene i Sola Sjø eventuelt tas i bruk. Vi vil invitere deg som nabo til informasjonsmøte når vi vet mer.

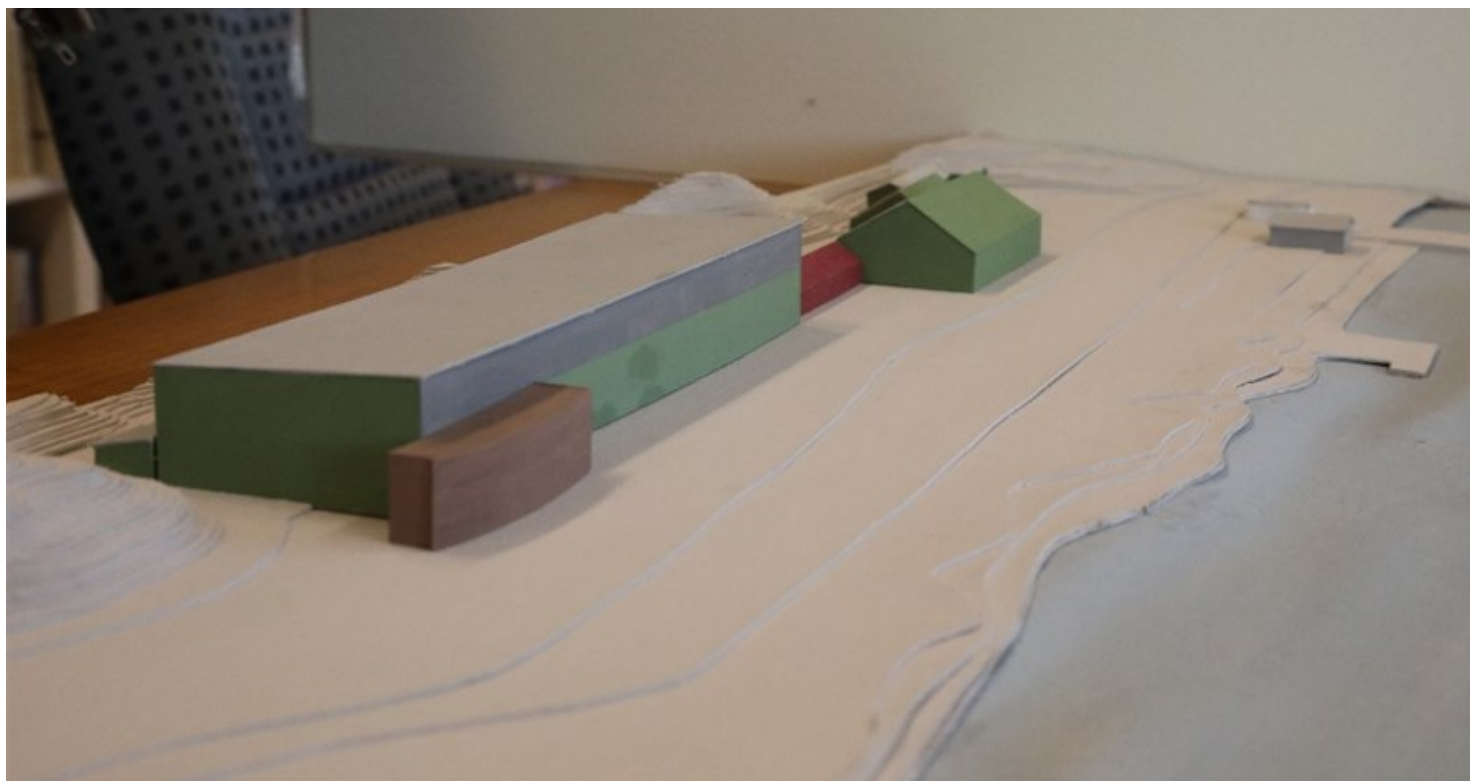
Vi får se hva som skjer, men med den strømmen av flyktninger som kommer fra Ukraina er det vel sannsynlig at messen blir tatt i bruk.

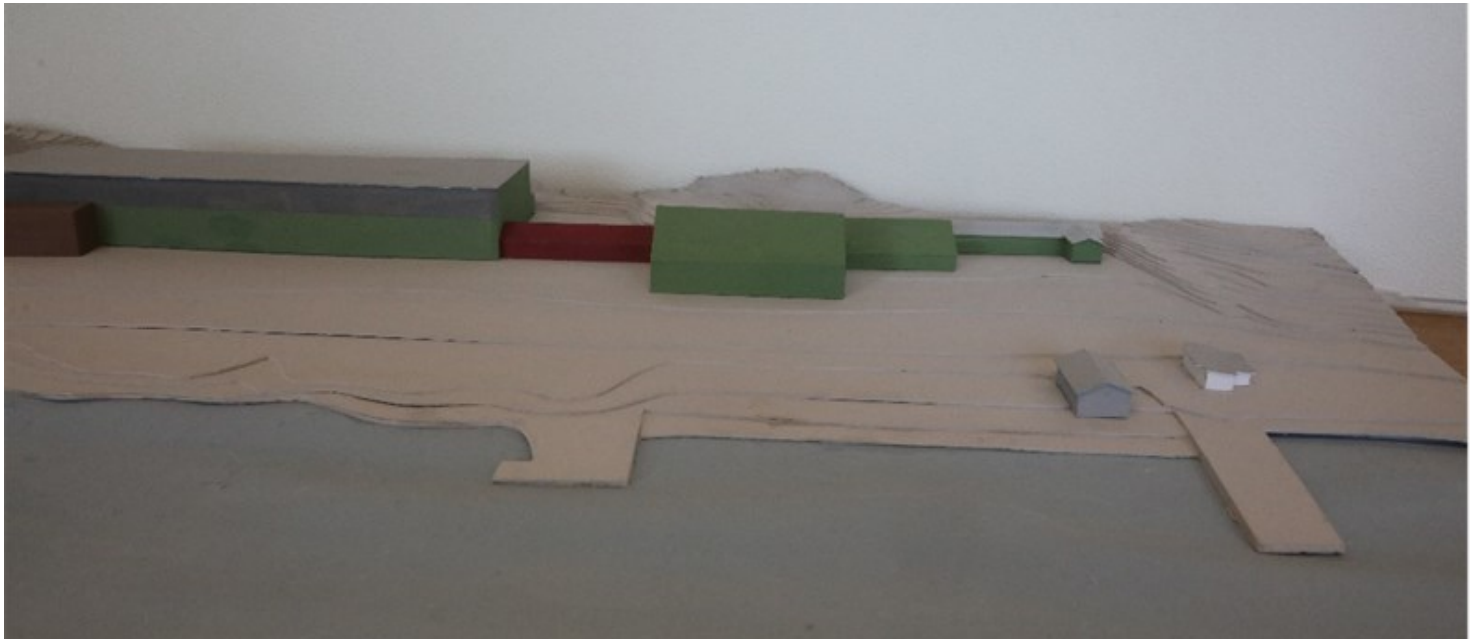
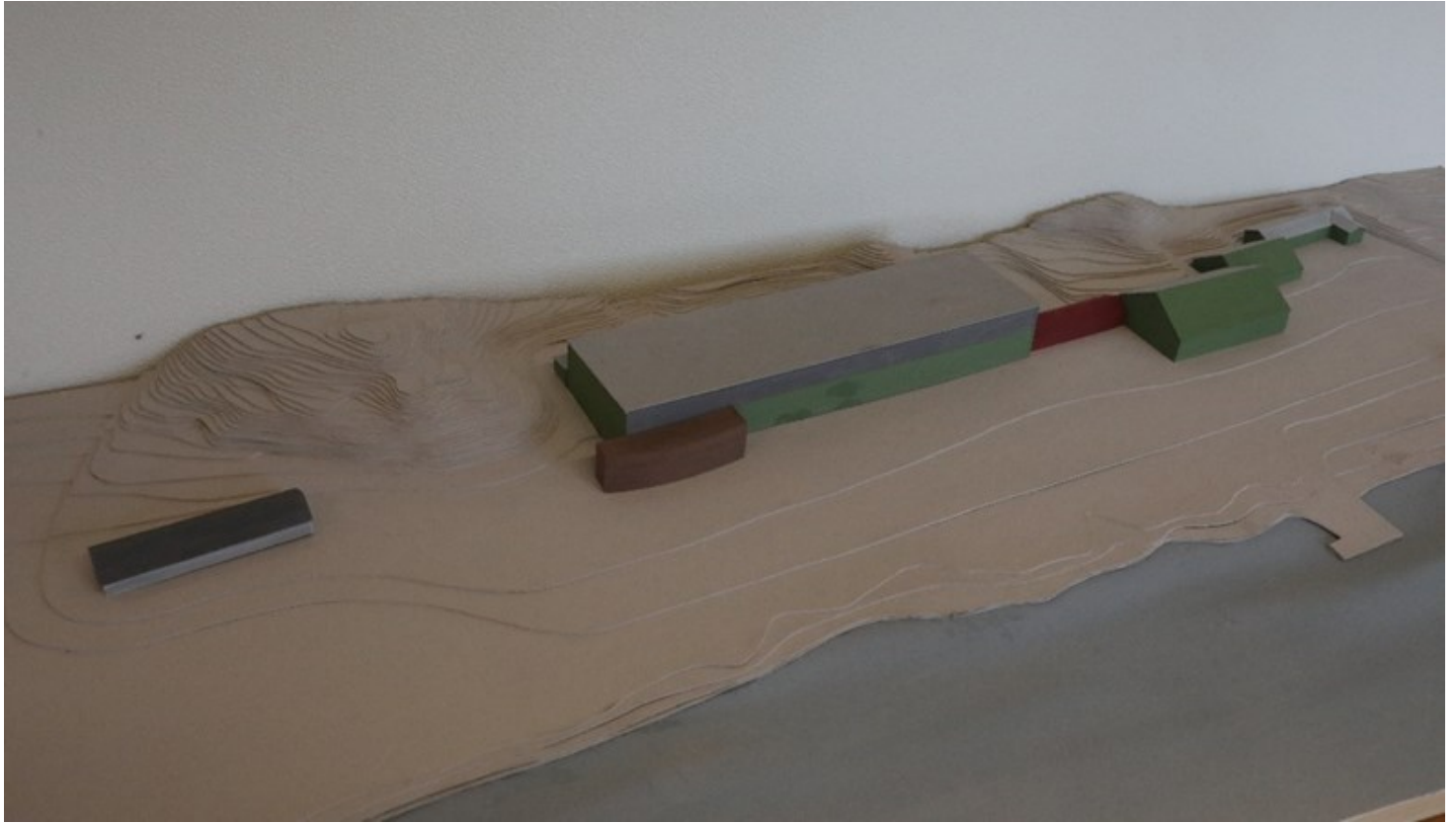

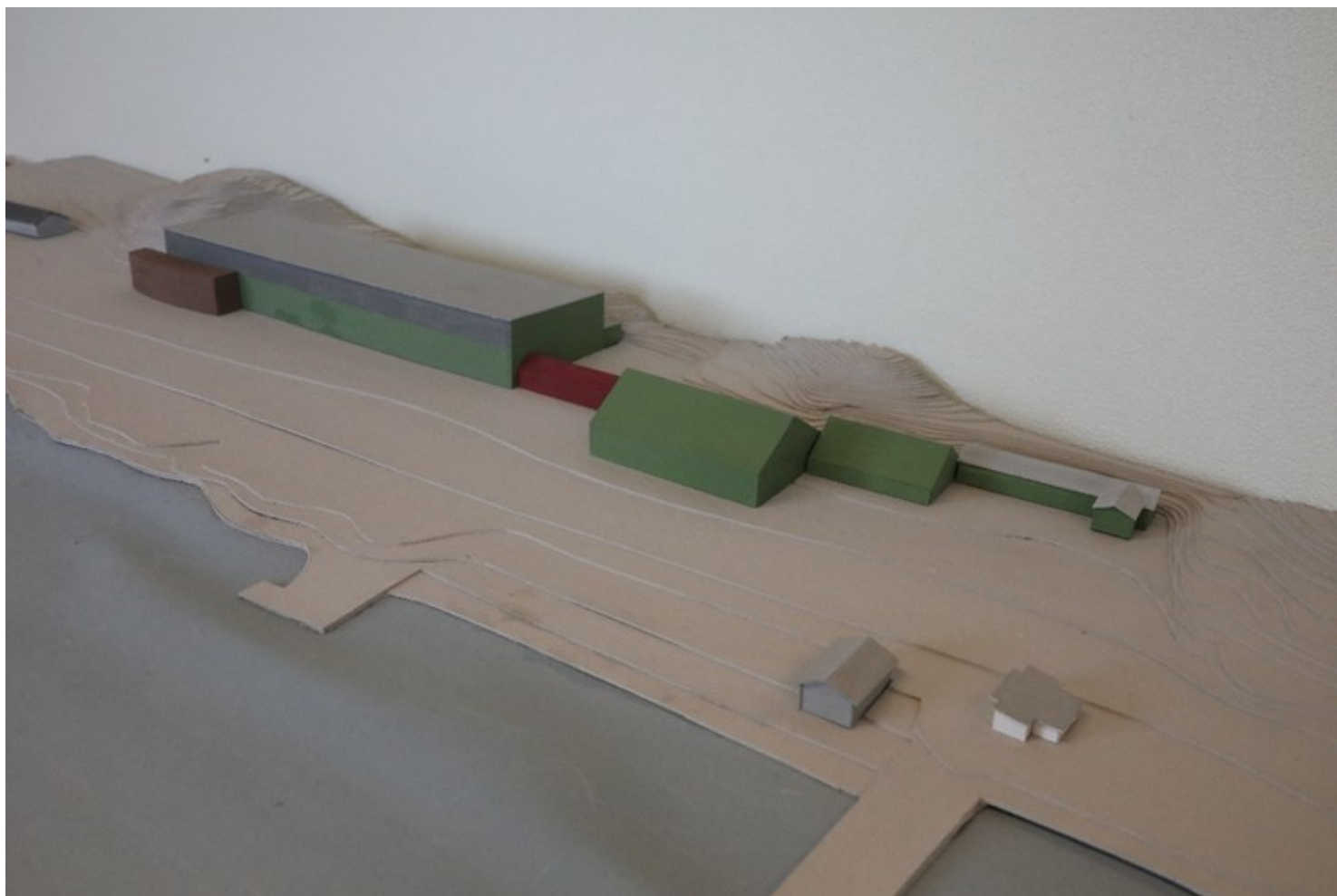
Befalsmessen i Sola Sjø.

Nybygg

Det går stadig fremover med nybygget. Arbeidet nå består av å ordne et utall av formaliteter, og diskusjoner med alle involverte og berørte parter. For å lette diskusjonene har Hans Dybvad Olesen laget en modell av Sømmevågen med eksisterende bebyggelse og planlagte nybygg. Her er noen bilder av modellen som viser hvordan Sømmevågen forhåpentlig vil bli seende ut om 1-2 år. Det er interessant å se på eldre bilder av Sola Sjø at området ved slutten av krigen var bebygget ikke ulikt slik det vil fremstå når nybygget er reist, se nederst.

Bildet er tatt i juli 1945, da daværende kronprins Olav besøkte Sola Sjø. Bak de oppstilte soldatene står en Blohm & Voss BV 138 flybåt. *Bilde: Tor Ødemotland*